

РЕШЕНИЕ

№ 146

гр. София, 02.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-2, в закрито заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Атанас Маджев

като разглежда докладваното от Атанас Маджев Търговско дело № 20231100900162 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 25 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) вр. глава XXI „Обжалване на определенията“ ГПК.

Образувано е по жалба, подадена от „Ф.П.И. АД“ АД, с ЕИК ****, като същата има за предмет Отказ № 20230111143901-2/13.01.2023 г. на длъжностно лице при Агенция по вписванията за вписване по партида на дружеството в търговския регистър юридическото лице - "З.И.Х." АД, ЕИК **** за действителен собственик по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП).

Жалбоподателят претендира отмяна на постановения отказ, поради незаконосъобразност. С обжалвания негативен охранителен акт било отказано вписването на заявено обстоятелство, поискано на основание чл. 63, ал.1 и 4 от Закона за мерките срещу изпиране на пари по партидата на жалбоподателя за действителен собственик да бъде вписано дружеството - "З.И.Х." АД, ЕИК ****. Посочва се, че от представеното заявление образец Б7 и и приложената към него нотариално заверена декларация по чл. 63, ал. 4 ЗМИП изрично се посочвало, че "З.И.Х." АД – публично дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар притежава 99,80 % от акционерното участие във „Ф.П.И. АД“ АД, като по отношение на корпоративните юридически лица легална дефиниция на понятието „действителен собственик“ е дадена в § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП, която изключва случаите на дружество, чиито акции се търгуват на регулирания пазар. Сочи, че съгласно чл.110 ЗППЦК публичните дружества се подчиняват на по-строги изисквания относно разкриване на информация за акционерите, придобили или прехвърлили акции от капитала на публичното дружество, като тези изисквания са уредени в ЗППЦК и в подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Отбелязано е и това, че доколкото акциите на публичните дружества се търгуват на регулирания пазар, то тяхната персонална акционерна

структура е бързо променяща се величина, като актуалната информация за акционерите се съдържа в Централния депозитар. Допълва, че доколкото оповестяването на информация за действителен собственик по смисъла на ЗМИП е изключена по отношение на дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар /§ 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП/, то по отношение на неговото дъщерно или контролирано от него дружество е достатъчно само да се посочи публичното акционерно дружество. Трябвало да се съобразява това, че след като собствеността на капитала на публичното дружество, което е посочено в подаденото заявление и нотариално заверена декларация, не се разкрива по този ред, то на дружеството заявител не може да бъде вменено задължение да заяви действителен собственик – физическо лице по смисъла на § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП за същото публично дружество, каквото на практика би следвало да се изисква от заявителя, ако се възприемели изложените в обжалвания отказ мотиви. По тази причина според жалбоподателя напълно достатъчно било в подаденото заявление и нотариално заверена декларация да се посочи само публичното дружество по смисъла на ЗППЦК, като информацията относно същото могла да се намери по реда на упоменатия специален закон. Предвид изложението на което жалбоподателя се позовава, то същото смята, че изискванията на ЗМИП са спазени с факта на деклариране от страна на „Ф.П.И. АД“ АД на обстоятелството, че 99,80 % от капитала на същото е собственост на публично дружество по смисъла на ЗППЦК и, че няма физическо лице, което пряко или косвено да притежава достатъчен процент от акциите съгласно индикациите за пряко и косвено притежание по смисъла на § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП. В обобщение се иска постановяване на решение, с което обжалвания отказ на ДЛР да бъде отменен, като от съда се укаже на органа по регистрация да обяви в търговския регистър декларираното обстоятелството със заявление Б 7, а именно че действителен собственик по отношение на „Ф.П.И. АД“ АД е публичното дружество - "З.И.Х." АД.

Регистърният орган е депозирал отговор на жалбата, в който се излагат допълнителни съображения в подкрепа на постановения отказ, които е следвало да бъдат изложени при неговото постановяване, затова и не се налага тяхното обсъждане. Последните изменения на разпоредбата са концептуално неадекватни на охранителния характер на регистърното производство и въпреки че предоставят определени процесуални права на регистърния орган, не го превръщат в страна в производството.

Софийски градски съд, след като съобрази изложените от жалбоподателя доводи и събраните по делото доказателства, намира следното:

Жалбата е подадена в законоустановения срок срещу акт, подлежащ на обжалване съгласно разпоредбата на чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ и от лице, което има право и интерес от обжалването, поради което същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, частната жалба е неоснователна.

Предмет на регистърното производство, по което е постановен обжалваният в настоящото производство отказ, е вписване в търговския регистър по партидата на търговско дружество – „Ф.П.И. АД“ АД на юридическото лице - „З.И.Х." АД за действителен негов собственик по чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП.

При подаване на заявление за вписване на определени обстоятелства в търговския регистър длъжностното лице, което е компетентно да извърши вписването дължи служебна проверка както на редовността на подаденото заявление – дали то изхожда от оправомощено лице и е подадено при спазване на предвидените в закона форма и ред, съответно дали заявленията за вписване обстоятелства подлежат на вписване, а също така и за това дали от представените от заявителя документи се установява, че заявленията за вписване обстоятелства са валидно осъществени, т. е. съществуват и съответстват на закона, т. е. че не противоречат на императивни законови норми (чл. 21, т. 5 ЗТРРЮЛНЦ).

В чл. 61, ал. 1 ЗМИП е предвидено задължение, което възниква за учредените на територията на Република България юридически лица и други правни образувания и физическите лица за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от същия закон да разполагат и да предоставят в определените по закон случаи подходяща, точна и актуална информация относно **физическите лица**, които са техни действителни собственици, включително с подробни данни относно притежаваните от тях права, като по силата на чл. 63, ал. 1 ЗМИП тази информация относно физическите лица, действителни собственици, подлежи на вписване по партидите на учредените на територията на Република България юридически лица и други правни образувания в търговския регистър, в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и в регистър БУЛСТАТ. С оглед на това трябва да се заключи, че обстоятелството, което подлежи на вписване в търговския регистър по партидата на „Ф.П.И. АД“ АД е информация за физическите лица, действителни собственици на капитала му.

При тълкуване на нормите на чл. 61, ал. 1 ЗМИП във връзка с чл. 63, ал. 1 ЗМИП и във връзка с § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, в която разпоредба е дадена легална дефиниция на понятието действителен собственик, се налага категоричният извод, че такъв може да бъде единствено и само физическо/и лице/а, което/които отговаря/т на предвидените в закона условия. Видът на правния субект, който може да бъде действителен собственик по смисъла на този закон и с оглед преследваната от него цел, е посочен изрично във всяка една от цитираните норми – във всяка от тях е записано, че това е физическо лице. В подкрепа на този извод е и разпоредбата на § 2, ал. 5 от ДР на ЗМИП, в която е регламентирано какъв по вид субект се заявява като действителен собственик тогава, когато липсва физическо лице, което да има качеството на такъв при прилагане на § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, като е посочено, че това отново е само физическо лице, което обаче изпълнява длъжността на висш ръководен служител. Така направеният извод следва и при съобразяване на това какви данни относно лицата, които са действителни собственици, е предвидено да бъдат вписани в съответния регистър съгласно чл. 63, ал. 4 ЗМИП. Това са гражданство, единен граждански номер и дата на раждане на действителния собственик. Тези данни представляват индивидуализиращи такива само за една категория правни субекти и това са физическите лица. Следователно като действителен собственик на едно търговско дружество, което е учредено на територията на Република България, може да бъде вписано само физическо лице, но не и което и да било юридическо лице.

В тази насока е и практиката на Софийски апелативен съд – решение № 2231/

11.10.2019 г., постановено по т.д. № 4597/2019 г. по описа на САС, ТО, 11 състав; решение № 2597/26.11.2019 г., постановено по т.д. № 5149/2019 г. по описа на САС, ТО, 5 състав. След като едно юридическо лице не може да бъде действителен собственик по смисъла на § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, то тогава, когато е заявено в търговския регистър вписването като действителен собственик на такъв вид правен субект, както в случая, длъжностното лице трябва да постанови отказ, тъй като заявленията за вписване обстоятелство не съответстват на закона – на чл. 61, ал. 1 ЗМИП, чл. 63, ал. 1 ЗМИП и § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП.

При съобразяване на обстоятелствата, които са заявени за вписване в търговския регистър, с подаденото от „Ф.П.И. АД“ АД заявление и които са декларирани в декларацията, съставена по реда на чл. 63, ал. 4 ЗМИП и на чл. 38 от Правилника за прилагане на ЗМИП, се установява, че в настоящото регистърно производство се иска като действителен собственик на търговското дружество – „Ф.П.И. АД“ АД да бъде вписано едно юридическо лице – „З.И.Х.“ АД, а не физическо лице, каквото е изискването на ЗМИП. Това означава, че заявеното за вписване обстоятелство противоречи на императивните правни норми на чл. 61, ал. 1 ЗМИП, чл. 63, ал. 1 ЗМИП и § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, което е основание за длъжностното лице по регистрацията да постанови отказ да извърши исканото вписване.

Трябва да се посочи, че това противоречие не може да се отстрани по реда на чл. 22, ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ, а именно чрез даване на указания от длъжностното лице по регистрацията за посочване на физическо лице, което да бъде вписано като действителен собственик. В тази разпоредба е предвидено задължение за длъжностното лице по регистрацията да извърши проверка за редовност на заявлението, с което е сезирано, като в нея са уредени и изрично случаите, при които то може да даде указания на заявителя и срок за отстраняване на констатираната нередовност и те са само два: 1. когато към заявлението за вписване, заличаване или обявяване на търговеца или юридическото лице с нестопанска цел не са приложени всички документи, които се изискват по закон, и 2. когато не е платена дължимата държавна такса. Във всички останали случаи на нередовност на заявлението, както и когато се иска вписване на обстоятелство, което не съответства на императивни законови изисквания, какъвто е и настоящият случай, длъжностното лице по регистрацията не може да дава указания за отстраняване на тези несъответствия, а те представляват основание за постановяване на отказ по чл. 24 ЗТРРЮЛНЦ.

При действителен собственик на – „Ф.П.И. АД“ АД публично дружество, каквото е „З.И.Х.“ АД, намира приложение изключението по §2, ал. 1, т. 1 ДР на ЗМИП.

Съгласно § 2, ал. 1 - "Действителен собственик" е физическо лице или физически лица, което/които в крайна сметка притежават или контролират юридическо лице или друго правно образувание, и/или физическо лице или физически лица, от чието име и/или за чиято сметка се осъществява дадена операция, сделка или дейност, и които отговарят най-малко на някое от следните условия: 1./ По отношение на корпоративните юридически лица и други правни образувания действителен собственик е лицето, което пряко или косвено притежава достатъчен процент от акциите, дяловете или правата на глас в това юридическо лице или

друго правно образувание, включително посредством държане на акции на приносител, или посредством контрол чрез други средства, с изключение на случаите на дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар, което се подчинява на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на Европейския съюз или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността.

Индикация за пряко притежаване е налице, когато физическо лице/лица притежава акционерно или дялово участие най-малко 25 на сто от юридическо лице или друго правно образувание. Индикация за косвено притежаване е налице, когато най-малко 25 на сто от акционерното или дяловото участие в юридическо лице или друго правно образувание принадлежи на юридическо лице или друго правно образувание, което е под контрола на едно и също физическо лице или физически лица, или на множество юридически лица и/или правни образувания, които в крайна сметка са под контрола на едно и също физическо лице/лица; 2./ По отношение на доверителната собственост, включително тръстове, попечителски фондове и други подобни чуждестранни правни образувания, учредени и съществуващи съобразно правото на юрисдикциите, допускащи такива форми на доверителна собственост, действителният собственик е: а) учредителят; б) доверителният собственик; в) пазителят, ако има такъв; г) бенефициерът или класът бенефициери, или д) лицето, в чийто главен интерес е създадена или се управлява доверителната собственост, когато физическото лице, което се облагодетелства от нея, предстои да бъде определено; е) всяко друго физическо лице, което в крайна сметка упражнява контрол над доверителната собственост посредством пряко или косвено притежаване или чрез други средства; 3./ По отношение на фондации и правни форми, подобни на доверителна собственост - физическото лице или лица, които заемат длъжности, еквивалентни или сходни с посочените в т. 2. Съобразно ал. 5, на § 2 когато, след като са изчерпани всички възможни средства и при условие, че няма основание за съмнения, не може да се установи като действителен собственик лице съгласно ал. 1 или когато съществуват съмнения, че установеното лице или лица не е действителният собственик, за "действителен собственик" се счита физическото лице, което изпълнява длъжността на висш ръководен служител.

Съгласно нотариално заверената декларация изготвена по реда на чл. 63, ал. 4 от ЗМИП от „Ф.П.И. АД“ АД е декларирано сведение, че 99,80 % от акциите формиращи капитала на дружеството са собственост на „З.И.Х.“ АД. При осъществена справка в регистъра на публичните дружества създаден и поддържан при КФН се констатира, че „З.И.Х.“ АД има качеството на публично дружество по смисъла на чл. 110, ал. 1 ЗППЦК, предвид което акциите му са допуснати до търговия на регулирания пазар.

Видно е, че целта на закона е да се идентифицират по недвусмислен начин лицата, които "в крайна сметка" (по терминологията и на Директива (ЕС) 2015/849 на ЕП и на Съвета за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма) управляват/контролират дружеството или в полза на които се осъществява дейността. Тази цел ще бъде постигната както когато се впишат идентификационните данни на физическите лица, така и когато обявяването на тези данни е

предвидено да се извършва по друг ред. Ето защо в § 2, т. 1 на ДР ЗМИП е предвидено изключение за случаите, в които се касае до дружество с акции, търгувани на регулирания пазар, и подчиняващо се на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на Европейския съюз или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността. В тези случаи не се изисква обявяване на имената на физическите лица по реда на ЗМИП, тъй като за тяхното обявяване е предвиден друг механизъм - съгласно чл. 59, ал. 4 ЗМИП в този случай се събира информацията за дяловото участие, подлежаща на разкриване по реда на чл. 145 и сл. от Закона за публичното предлагане на ценни книжа. Впрочем тази уредба е частен случай на общия принцип на закона, че вписване не се изисква тогава, когато данните вече са вписани в търговския или друг регистър (чл. 65, ал. 3, т. 1 ЗМИП). Така след като за публичното дружество не се поставя изискване за обявяване на действителния собственик по реда на ЗМИП, то не е налице и изискване за посочване на физическите лица-акционери в публичното дружество, когато то е посочено като дружество, чрез което се осъществява контрол върху заявителя /негово дъщерно дружество/. Когато заявителят е посочил, че се контролира пряко от публично дружество, какъвто характер има „З.И.Х.“ АД, той не дължи да посочва по реда на ЗМИП идентификационни данни на конкретни физически лица - те се обявяват по друг ред. Още по-малко може да иска вписването, като действителен собственик на публичното дружество, което се явява пряк притежател на неговия капитал. Нормата на параграф 2, ал. 1, както по отношение на правните образувания по т. 1, така и по отношение на категориите, визирани от т. 2 и т. 3, изисква като краен резултат данни и информация за физическо лице/лица. Тоест по реда на ЗМИП не могат да се оповестяват, като действителни собственици правни субекти различни от физически лица, защото така не би се постигнала целта преследвана с тази нормативна уредба.

Поради изложеното налага се извод, че заявителят е изпълнил задължението си за обявяване на лицето, чрез което върху него се упражнява контрол, а от характера на това дружество като публично следва - без допълнително обявяване - че неговите действителни собственици се идентифицират по реда на друг закон.

По изложените съображения жалбата срещу отказ № 20230111143901-2/13.01.2023 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията е неоснователна и като такава следва да се остави без уважение.

Въпреки този изход на спора, разноски в полза на регистърния орган няма основание да се присъждат, тъй като Агенцията по вписванията не придобива качеството на страна в производството по чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ, както е прието в определение № 60384 от 28.10.2021 г. по ч. т. д. № 1303/2021 г., Т. К., II Т. О. на ВКС, определение № 60454 от 07.12.2021 г. по ч. т. д. № 2445/2021 г., Т. К., II Т. О. на ВКС, определение № 20 от 20.01.2022 г. по ч. т. д. № 46/2022 г., Т. К., I Т. О. на ВКС и други.

Така мотивиран съдът

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата, подадена от „Ф.П.И. АД“ АД, с ЕИК ****, срещу Отказ № 20230111143901-2/13.01.2023 г. на длъжностно лице при Агенция по вписванията за вписване по партида на дружеството в търговския регистър на юридическото лице – „З.И.Х.“ АД, с ЕИК **** за действителен собственик по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), съгласно подадено заявление Б 7 с № 20230111143901/11.01.2023 г.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в 7-дневен срок от съобщаването му на жалбоподателя – „Ф.П.И. АД“ АД, чрез адвокат – Г. .

Съдия при Софийски градски съд: _____